

## POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa G. K.  
przeciwko [...] Wojskowemu Oddziałowi Gospodarczemu w K.  
o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 11 października 2023 r.,  
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy  
i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie  
z dnia 12 października 2022 r., sygn. akt IV Pa 9/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 240  
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa  
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Koszalinie, wyrokiem z dnia 12 października 2022 r., zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Koszalinie z dnia 26 listopada 2021 r. i przywrócił powoda G. K. do pracy w pozwanym [...] Wojskowym Oddziale Gospodarczym w K. oraz oddalił apelację strony pozwanej.

Zdaniem Sądu drugiej instancji, w sprawie nie było przeszkód do przywrócenia powoda do pracy (Sąd pierwszej instancji orzekł o odszkodowaniu), gdyż nie każdy konflikt stanowi uzasadnioną przyczynę skorzystania z art. 45 § 2 k.p.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik strony pozwanej. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, to jest konieczność ujednolicenia orzecznictwa w zakresie naruszenia przez pracownika służby BHP postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy, polegające na przeprowadzaniu przez pracownika takiej służby szkoleń okresowych w godzinach pracy i zapewnianie pracodawcy o prawnej dopuszczalności takiego rozwiązania. W ocenie skarżącego, w takiej sytuacji należy wyjaśnić, czy pracodawca ma prawo do utraty zaufania do pracownika, czy też zgodnie z art. 207 § 1 k.p., to wyłącznie na nim ciąży obowiązek dbania o zachowanie zasad BHP w pracy i mimo bycia wprowadzanym w błąd przez swojego funkcyjnego i bezpośrednio podległego pracownika służby BHP nie może wyciągać względem nieuczciwego pracownika żadnych konsekwencji służbowych.

Jednocześnie skarżący przyjął opcję, że rozwikłanie tego zagadnienia jest oczywiste, bowiem osoba wykonująca obowiązki pracodawcy musi działać w zaufaniu do swoich pracowników, w szczególności tych bezpośrednio mu podległych. Po to osoba wykonująca obowiązki pracodawcy (w przedmiotowej sprawie Komendant Jednostki Wojskowej) zatrudnia pracowników z wymaganym wykształceniem i doświadczeniem (główny księgowy, radca prawny, audytor, pracownik służby BHP), by osoby te wspierały go w należyтым sprawowaniu obowiązku i chroniły przed naruszeniem przepisów. W przedmiotowej sprawie dla osobistych korzyści pracodawca został wprowadzony w błąd, przez co pozwany dopuścił się naruszenia przepisów. Winę za to ponosi wyłącznie powód. Oczywistym i naturalnym skutkiem takiego działania powoda była zatem utrata zaufania przez pracodawcę. Stąd skarga kasacyjna jest także oczywiście uzasadniona.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia jej do rozpoznania oraz orzeczenie na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie zostało prawidłowo zredagowane i przedstawione istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.

Podstawy przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania są aktualnie powszechnie znane, bowiem orzecznictwo ugruntowało wszelkie wątpliwości, jakie na tym tle mogą wystąpić, a stosowne przepisy k.p.c. nie podlegały zmianom w ostatnim czasie. Nie ma zatem powodów, by obecnie szczegółowo powtarzać okoliczności, jakie musi spełnić wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie przesłanki wymienionej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571; z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, LEX nr 1375467; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 24 lutego 2005 r., III PK 6/05, LEX nr 513003).

Z ogólnej perspektywy skargi kasacyjnej warto podkreślić, że postępowanie sądowe jest dwuinstancyjne, co oznacza, że uruchomienie trybu przed Sądem Najwyższym nie może być traktowane jako kolejna instancja sądowa, podczas której kontestowane będą ustalenia faktyczne i ocena dowodów. Po wtóre, wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być konstruowany szablonowo, gdyż od niego zależy ewentualne powodzenie skargi kasacyjnej.

Nie oznacza to jednak, że beczynność argumentacyjna wnoszącego skargę kasacyjną przerzuca ciężar poszukiwania przesłanek na Sąd Najwyższy. Etap postępowania kasacyjnego opiera się na innym module niż postępowania apelacyjne. Dlatego skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać wymaganych elementów konstrukcyjnych wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 r., II PK 80/10, LEX nr 688680).

Chronologicznie rzecz ujmując, argumenty wskazane na poparcie tezy o istnieniu przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. nie mogą rozpoczynać i kończyć się stwierdzeniem „o konieczności ujednolicenia orzecznictwa”, bo istotne zagadnienie prawne to problem nowy, na który próżno szukać odpowiedzi w orzecznictwie Sądu

Najwyższego. Zdaje się to dostrzegać sam skarżący, bo tego orzecznictwa nie przytacza i nie ma chyba na myśli sytuacji, w której sąd drugiej instancji orzekł odmiennie od sądu pierwszej instancji, bo nie o taką rozbieżność w ogóle może tu chodzić.

Po wtóre, zagadnienie prawne nie powstaje na tle „przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy”, lecz co najwyżej na tle konkretnej jednostki redakcyjnej tego aktu, a tej wnoszący skargę nie wskazuje. Po trzecie, skoro jego wniosek kończy się tezą, że rozwikłanie zagadnienia jest oczywiste, to znaczy, że nie występuje suponowany w sprawie problem prawny. To co oczywiste z istoty rzeczy nie składa się na istotne zagadnienie prawne.

W odniesieniu do kolejnej podstawy przysądu, to tłem do oceny, czy doszło do kardynalnego uchybienia i tym samym do wydania oczywiście niesprawiedliwego wyroku, pozostają ustalenia faktyczne, bo te wiążą Sąd Najwyższy. Przypomnieć należy, że wyłączenie w art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c., a taki przepis powołał skarżący w podstawach kasacyjnych. Oznacza to, że spór o ocenę poszczególnych dowodów i ustalenie stanu faktycznego nie może być przenoszony do postępowania przed Sądem Najwyższym. Niemożliwe jest więc przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na okoliczności, które wykraczają poza ustawowe podstawy tego środka zaskarżenia, a więc nie mogą być uwzględnione przy jego rozpoznaniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 marca 2014 r., II PK 287/13, LEX nr 2008658; z dnia 23 września 2008 r., I PK 80/08, LEX nr 784907; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243).

Niemniej należy przypomnieć, że kwestia utraty zaufania może wynikać z zawinionego jak i niezawinionego naruszenia obowiązków istotnych z punktu widzenia stanowiska pracy, na którym zatrudniony jest pracownik. Może także wynikać z każdego zachowania obiektywnie nieprawidłowego, budzącego wątpliwości co do jego rzetelności (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 marca 2018 r., II PK 75/17, LEX nr 2484681; z dnia 25 stycznia 2005 r., II PK 171/04,

OSNP 2005 nr 19, poz. 303 i przytoczone w nim orzecznictwo). Nie każdy przypadek utraty zaufania do pracownika może być uznany za uzasadniający wypowiedzenie mu umowy o pracę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 1997 r., I PKN 387/97, OSNAPIUS 1998 nr 19, poz. 569). Utrata zaufania do pracownika uzasadnia wypowiedzenie umowy o pracę, jeżeli w konkretnych okolicznościach nie można wymagać od pracodawcy, by nadal darzył pracownika zaufaniem (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2009 r., II PK 156/08, LEX nr 736723).

Naturalnie utrata zaufania do pracownika może stanowić przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie umowy o pracę (wypowiedzenie zmieniające), jeżeli znajduje oparcie w przesłankach natury obiektywnej i racjonalnej oraz nie jest wynikiem arbitralnych ocen lub subiektywnych uprzedzeń (zamiast wielu zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2016 r., I PK 86/16, LEX nr 2191444). W wypadku wskazania przez pracodawcę jako przyczyny wypowiedzenia utraty zaufania spowodowanej zaistnieniem określonych zdarzeń, w pierwszej kolejności należy zatem ocenić, czy wskazane przez pracodawcę okoliczności mogły uzasadnić utratę zaufania do pracownika, a następnie pod warunkiem pozytywnego rozstrzygnięcia tej kwestii, czy utrata zaufania w tych okolicznościach uzasadnia dokonanie wypowiedzenia umowy o pracę.

Krótki rys wypowiedzi judykatury kładzie więc akcent na wynik ustaleń faktycznych. Te zaś w sprawie nie pokrywają się z poglądem, jaki prezentuje skarżący, czemu zresztą dał szeroko wyraz już Sąd Rejonowy, wyjaśniając i podając przyczyny związane z korektą sposobu prowadzenia szkoleń BHP przez powoda i ewoluującego stanowiska przełożonych w tej mierze. W ostatnim czasie Sąd Najwyższy (wyrok z dnia 10 marca 2020 r., I PK 259/18, OSNP 2021 nr 3, poz. 24) wypowiedział się w przedmiocie zakresu obowiązków zadań służby BHP, przyjmując, że pracodawca może powierzyć wykonywanie zadań służby BHP pracownikowi zatrudnionemu przy innej pracy bez dodatkowego wynagrodzenia, jeżeli odpowiednio zmniejszy zakres dotychczas wykonywanych obowiązków (art. 237<sup>11</sup> w związku z art. 78 § 1 k.p.).

Sumując powyższe, Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., a o kosztach z mocy art. 98 § 1 w związku z art. 398<sup>21</sup> k.p.c.

[SOP]

[ms]